

INNO
NAISET

Keksi ilolla
– RIKO RAJOJA

Konkarin kokemaa

Maila Hakala on naisten keksinnöllisyyden Grand Lady Suomessa ja maailmalla. Hän kasvoi eri tekijöiden kautta huomaamaan naisten aktivoitumisen tarpeen innovaatioiden alalla. Naisten osuus keksijöistä oli vuosikymmeniä vain 1–2%, vaikka muilla yhteiskunnan aloilla naisten osuus voimistui.

Naisten omaehtoisen toiminnan välttämättömyyden Maila oppi ymmärtämään jo lapsuuskodissaan mummon ja leskiäidin esimerkistä. Työelämän kokemukset johdattivat hänet naisliikkeeseen, ja keksintötoimen parissa tehty ansiotyö tutustutti hänet naiskeksijöihin, joiden kanssa hän perusti Naisten Idea- ja Keksintöliiton vuonna 1989.

Naiskeksinnöllisyyden edistämistoiminta oli tuolloin kansainvälisestäkin niin harvinaista, että se huomattiin keksijäjärjestöjen kansainvälisessä organisaatiossa IFIA:ssa, jonka presidentti Farag Moussa pyysi Mailaa selvittämään naiskeksijäkysymystä IFIAN hallituksessa, johon Maila oli valittu 1988. Maila suoritti tehtävän ja toimitti muutaman vuoden IFIA WIN -julkaisua (Women Inventors Network).

Kansainvälinen naiskeksinnöllisyyden verkosto alkoi hiljalleen rakentua, 1990-luvulla pohjoismaiden välillä ja 2000-luvun alusta lähtien Euroopan ja maailman tasolla. Yhteistyön osapuolena on vuodesta 2001 Suomessa ollut QUIN Suomi ry, jonka perustamisessa Maila oli aloitteentekijänä. Erityisen läheinen yhteistyösuhde Mailan toimesta on kehittynyt Eestin sisarjärjestön QUIN Estonian kanssa. Kansainvälinen yhteistyö huipentui vuoden 2009 lokakuussa Euroopan naiskeksijäverkoston EUWIINin konferenssiin ja keksintökilpailuun Helsingissä.

Etukäteen hullunrohkealtakin näyttänyt projekti onnistui yli odotusten ja aiheutti ennennäkemättömän tuloksen naiskeksinnöllisyyden tunnettuuden ja kiinnostuksen lisääjänä mediajulkisuudessa.

Uuden roolimallin antaminen on edelleen tärkein tapa tukea naiskeksijöiden identiteettiä.

Vuonna 2009 Maila luopui QUIN Suomi ry:n puheenjohtajuudesta. Jo aiemmin hänet on palkittu elämäntyö-Konsta-palkinnolla ansioistaan keksinnöllisyyden edistämisen alalla.

Kuljettua taivalta tarkastellessaan hän pitää tärkeänä saavutuksena naisten osuuden moninkertaistumista keksijöiden joukossa. Vaikka naisten keksinnöllisyyden kasvu on edelleen kasvava trendi, arvioi Maila kestävän vähintään yhden sukupolven verran, ennen kuin naiset saavuttavat keksijöinä saman aseman kuin miehet. Uuden roolimallin antaminen on edelleen tärkein tapa tukea naiskeksijöiden identiteettiä.

Nykyään naiskeksijöitä ei kuitenkaan kummastella ja on tärkeää, että tajutaan naisten tuomien näkökulmien merkitys keksintötoiminnassa. Vaikka naisten keksinnöt liittyvät usein arjen ongelmien ratkaisuun, se ei tarkoita että matalan teknologian alat olisivat naisten kenttää ja korkeampi teknologia miesten. Naiset ovat mukana kaikilla huipputeknologian aloilla.

Innonaiset ry on kansainvälinen verkosto

Suomessa Innonaiset ry tarjoaa mahdollisuuden yhteistyöhön ja vertaistukea innovatiivisille naisille. Verkoston jäseniltä saa käytännössä koeteltuja neuvoja keksinnöllisen idean kaupallistamiseen.

Yhdistys kerää tietoja suomalaisista keksijänaisista ja heidän keksinnöistään sekä tekee ehdotuksia keksijöiden palkitsemiseksi.

Yhdistyksen tehtävänä on myös kehittää ja toteuttaa naisten keksintö- ja innovaatiotoimintaa edistäviä hankkeita. Niitä toteutetaan innovaatioita edistävien organisaatioiden tukemana.

Verkosto järjestää seminaareja ja koulutustilaisuuksia naisten keksinnöllisen luovuuden edistämiseksi ja opettaa käytännön taitoja keksintöjen eteenpäin viemiseksi.

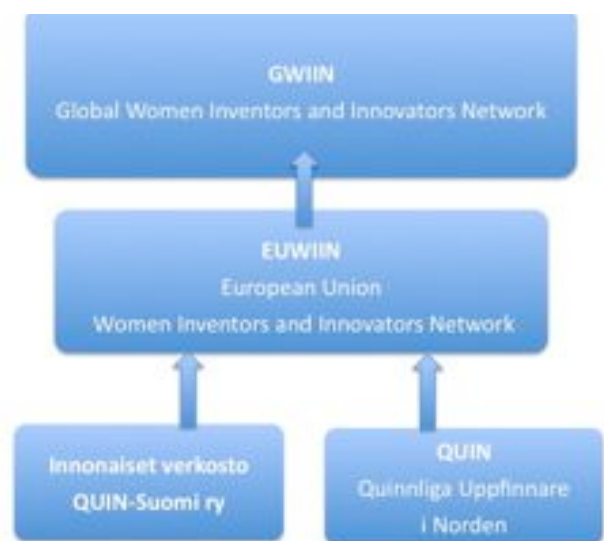
Yhdistys julkaisee Innonaiset-lehteä, jossa tiedotetaan keksintötoiminnan ajankohtaisista asioista.

Innonaiset ry tarjoaa suomalaisille naiskeksijöille portin maailmalle. Se on kanava jota kautta keksintöjä pääsee esittelemään

kansainvälisiin tapahtumiin ja saa verkostolta yhteystietoja markkinointia varten.

Läheisin yhteistyökumppani on Viron Quin-Estonia -verkosto (www.quinest.ee).

Yhdistys kuuluu pohjoismaiseen QUIN -verkostoon, eurooppalaiseen EUWIIN -verkostoon www.euwiin.eu, sekä maailmanlaajuiseen Gwiin-verkostoon.

EUWIIN-palkintojen jako Kaisaniemessä 2009.

Iloa ja hyötyä Innonaisista

Innonaiset auttaa ja tukee keksijöitä muun muassa hakemaan keksijäpalkintoja ja antavaa vertaistukea. Erityisesti naiskeksijöiden on vaikea saada julkisuutta, joten Innonaisten tuki naisille on todettu ja huomattu tärkeäksi.

Kolme keksijänäistä kertovat omia kokemuksiaan.

Eurooppalainen palkinto vihreälle innovaatiolle

Aino Heikkisen keksintö oli tunnettu ennen palkintoakin. Quin Finland -tiimi kannusti Heikkistä osallistumaan Euroopan ensimmäiseen naiskeksijäkilpailuun.

"Tunnustus on tärkeä, kun on yli 30 vuotta tehnyt keksinnön eteen työtä", Heikkinen muistuttaa.

"Olin saanut aiemminkin palkintoja, jopa WIPO:sta, mutta EUWIIN voitto 2007 lisäsi kansainvälistä kiinnostusta, josta olen saanut hyötyä liike- ja tuotantoneuvotteluihin", Heikkinen lisää.

"Tunnustus on tärkeää, kun on yli 30 vuotta tehnyt työtä"

Heikkinen ei valitettavasti voinut osallistua Globaaliin naiskeksijäkilpailuun, mutta nyt saattaa osallistua, kun tuotantoa lisätään Suomessa ja maailmalla.

"Pystytäänhän mikroteknologiaan perustuvilla UFFA-tuotteil-lamme vähen-

Rakennusinsinööri, toimitusjohtaja Aino Heikkinen, CT Heikkinen Oy.

tämään jopa puolet betonin hiilidioksidipäästöistä", Heikkinen muistuttaa.

Tällä on tänä päivänä globaalia merkitystä.

Tietotaitotalkoiden ja sosiaaisten keksintöjen intohimoinen edistäjä Marja-Liisa Viherä toteaa, että sosiaaliset keksinnöt jäävät muiden keksintöjen varjoon.

Sosiaaliset keksinnöt jäävät huomiotta

"Kokemus ja hoksaaminen ovat tärkeitä. On tiedettävä perusteet, mitä muutetaan ja mikä säilytetään", Viherä muistuttaa.

"Sosiaalinen innovaatio tehdään siten, että katsotaan avoimin silmin asiaa, josta on

FT, tutkija Marja-Liisa Viherä, Tietotekniikan liitto ry

intohimoisesti kiinnostunut: miksi näin, miksi ei toisin. Luodaan siis uusia toimintamalleja. Keksinnöstä pitää olla asianomaisille hyötyä ja iloa", Viherä summaa. Viherä painottaa lauseen: "Näin ei voida tehdä, kun ei ennenkään olla tehty", unohtamista.

"Liian pieni, liian arkinen, liian yksinkertainen, ei saisi olla hyvän idean edistämisen esteenä", Viherä vaatii. Usein sosiaalisen keksinnön arvostuksen esteenä onkin, ettei sitä edes kutsuta keksinnöksi. Se ei yleensä saa tunnustusta.

"Vaikka toimintatapojen muutos olisi tuottavakin, uutta toimintamallia ei voida suojata tai patentoida. Jos toimintatavalla

Innonaisista

- *Sosiaalinen keksintö on uusi toimintatapa tai uusi käyttötapa toimintamallille, yhteistyömalli tai lakiuudistus.*
- *Keksinnöstä tulee sosiaalinen, jos se palvelee käyttäjänsä tarpeita.*

olisi keksinnön suoja tai auktoriteetti, myös arvostus nousisi", Viherä pohtii keksintöleiman tärkeyttä.

"Naiskeksijäverkosto voisi luoda uuden sosiaalisen keksinnön palkinnon", Viherä haastaa.

"Naiskeksijäverkosto voisi luoda uuden sosiaalisen keksinnön palkinnon"

Palkinto toi julkisuutta ja uskottavuutta

Pessinen hyödynsi Relaxbirth-synnytystuen ja -synnytysmenetelmän ideoinnissa ammattiosaamistaan, kansainvälistä kokemustaan ja harrastuksiaan. Hän havaitsi haasteita ja tarttui niihin. Hän halusi helpottaa koko synnytysprosessia —maailmanlaajuisesti.

Ensin Pessinen lähestyi suojauksen asiantuntijoita, sitten alan ammattilaisia.

"Esitellessäni tuotettani lääkäreille ja kätilöille rohkaistuini heidän kannustuksistaan. Sain yrityksemme sitoutuneita partnereita, ja pystyimme muotoilemaan lopullisen tuotteen,

josta asiantuntijat ja synnyttäjät kiittävät", Pessinen kertoo.

Kesällä 2009 tuote oli jo niin pitkällä, että media-julkisuutta kaivattiin.

"Maila Hakala suositteli, että osallistuisin Euroopan naiskeksijäkilpailuun. Suostuin ja hankin tarvittavat suositukset ja lausunnot. Ja se kannatti", Pessinen tietää.

"Yllätyksekseni voitiin pääpalkinnon ja ilokseni se on voimassa kaksi vuotta!"

Lehdistöä kiinnosti, että voittaja on kätilö, eikä insinööri niin kuin monesti. Julkisuutta ja kannustusta tuli laajasti.

"Synnyttäjät vaativat päästä käyttämään laitettamme", Pessinen muistelee.

"Yrityksemme on palkinnon myötä uskottavampi, tuotteemme on kiinnostavampi —myös rahoittajien kannalta", Pessinen listaa kilpailuun osallistumisen etuja.

"Yrityksemme on palkinnon myötä uskottavampi"

Kätilö, merkonomi, BPS, varatoimitusjohtaja Eija Pessinen, Relaxbirth Oy.

Kymmenen askelta teknisen innovaation edistämiseen

1. Olet tehnyt keksinnön. Tarkasta onko joku muu jo keksinyt saman. Tarkastuksen voi tehdä patenttitietokannoista esim. Patentti- ja rekisterihallituksen sivuilla www.prh.fi.

2. Älä esittele keksintöäsi julkisesti, sillä keksinnön uutuus on keksinnön suojauksen ensimmäinen edellytys.

3. Jos keksintösi on uusi, dokumentoi keksintösi ja sen kehitystyö: päiväkirja, piirustukset ja muut keksintöön liittyvä materiaali.

4. Mieti ja kartoita keksintösi kaupallistumisen mahdollisuuksia. Markkinat (kotimaa/ulkomaat), asiakkaat/tarve/kysyntä, kilpailutilanne ja rahoitussuunnittelu.

5. Kartoita keksinnön suojauksen tarve. Patentti (kotimainen, kansainvälinen PCT, eurooppapatentti) hyödyllisyysmalli, tavaramerkki jne. Apua saat Patentti- ja rekisterihallituksesta, jossa voit myös teettää uutuustutkimuksen.

elta teknise stämiseen

10. Jos keksintösi liittyy työhösi, olet tehnyt työsuhdekeksinnön. Työsuhdekeksintöjä säätelee työsuhdekeksintölaki. Työsuhdekeksinnöstä on tehtävä keksintöilmoitus työnantajalle 3 kk:n kuluessa. Työntekijä on lain mukaan oikeutettu kohtuulliseen korvaukseen keksinnöstä, mikäli työnantaja hyödyntää keksintöä.

9. Valitse kumppanisi, mahdolliset sijoittajat ja business-enkelit huolella.

8. Keksinnön kehittämiseen tarvitaan rahaa. Julkista rahoitusta voi Suomessa yksityishenkilö hakea keksintönsä markkinoille tuotteistamiseksi Keksintösäätiön tuoteväylä tiimien kautta. Muita julkisen rahoituksen lähteitä yrittäjille ovat mm. Tekes, Sitra, Finnvera.

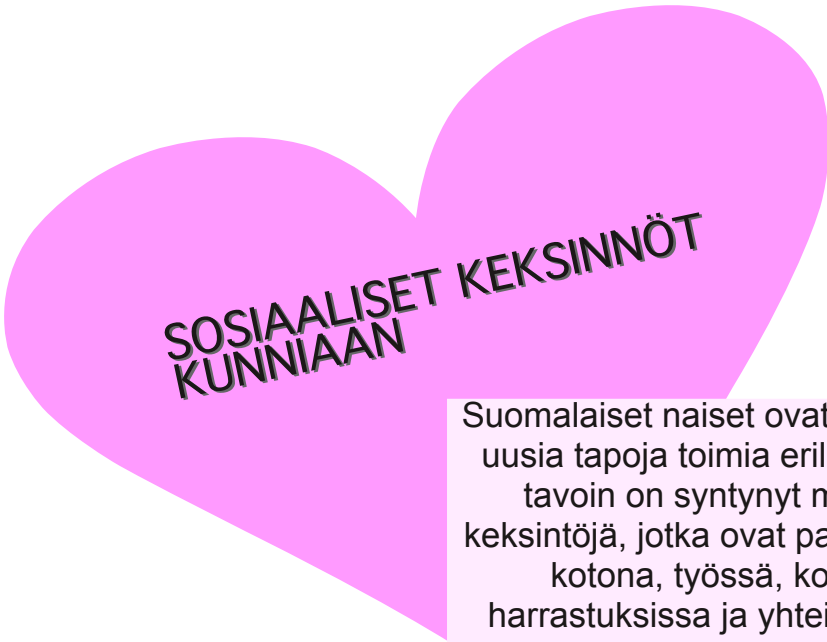

7. Keksinnön kaupallistamiseen ja suojaukseen liittyvää ilmaista neuvontaa saa ELY-keskuksissa toimivilta keksintöasiamiehiltä ja yliopistoissa toimivilta innovaatioasiamiehiltä (www.ely-keskus.fi).

6. Käytä patentti-ja muiden suojaushakemustesi tekemiseen asiantuntijaa.

SOSIAALISET KEKSINNÖT KUNNIAAN

Suomalaiset naiset ovat kautta aikojen keksineet uusia tapoja toimia erilaisissa tilanteissa. Tällä tavoin on syntynyt merkittäviä sosiaalisia keksintöjä, jotka ovat parantaneet elämän laatua kotona, työssä, koulussa, vapaa-ajan harrastuksissa ja yhteiskunnan toiminnoissa.

Niitä ei kuitenkaan ole opittu arvostamaan samalla tavoin kuin esimerkiksi tekniikan alan keksintöjä, ja monet niistä ovat painuneet unohduksiin.

INNONAISET ovat siksi päättäneet jakaa vuosittain naisten sosiaalisen keksinnön palkinnon. Jos tiedät sellaisen merkittävän sosiaalisen keksinnön, joka mielestäsi ansaitsee tulla palkituksi, kerro siitä meille: Info@quinfen.net

Lue asiasta enemmän
osoitteessa: www.quinfen.net.

*Quin Suomi ry
perustettu 2001
www.quinfen.net
info@quinfen.net
puheenjohtaja Kirsti Pakkala
puhelin 050 5590531
varapuheenjohtaja Maila Hakala
puhelin 050 4322238*